

СТУДЕНТСЬКІ СТУДІЇ

УДК 369.034.2

DOI: 10.26565/2311-2379-2018-94-08

Н. О. Дорошенко, Д. М. Загорська, Суй І
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
пл. Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
E-mail: ec-science@karazin.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6652-710X>

**РИЗИКИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ:
КЛАСИФІКАЦІЯ ТА МЕТОДИ АНАЛІЗУ**

Метою статті стала розробка класифікації ризиків страхової компанії, виявлення недоліків і переваг існуючих методів аналізу ризиків та заходів зі зниження ризиків страхових компаній. Представлена в статті порівняльна характеристика методів аналізу ризиків страхової компанії, на думку авторів статті, має досить умовний характер, оскільки ідентифікація ризиків може проводитися з використанням методів і технологій аналізу та оцінки всіх видів ризиків, і навпаки. Аналіз досліджень українських та зарубіжних авторів засвідчив про наявність значної кількості класифікаційних ознак і видів ризиків і про відсутність єдиної загально визнаної класифікації ризиків, що, на нашу думку, пов'язано з несистемністю понятійного апарату теорії ризиків і широким розмаїттям їх проявів в практичній діяльності підприємств. Тому в статті з'ясовано дефініцію «ризик» і наголошено на тому, що сучасна концепція управління операційною діяльністю в страховій компанії опирається на методичку її операційних бізнес-процесів: укладання та супроводження договорів страхування, андеррайтингу, перестраховування та врегулювання збитків. Запропоновано класифікацію ризиків страхової компанії та логічні зв'язки груп загальних та специфічних ризиків, об'єднавши їх в 4 види: ризик випадкової небезпеки (випадкові і небезпечні події), фінансовий ризик, операційний ризик – ймовірність виникнення збитків через некоректну роботу персоналу, внутрішніх систем або під впливом зовнішніх факторів та стратегічний ризик. Проведено порівняння деяких з найбільш використовуваних на практиці в українських і зарубіжних страхових організаціях методів аналізу ризиків, із зазначенням переваг і недоліків кожного. Визначено, що для зниження фінансового ризику в страхуванні в основному застосовуються такі заходи, як резервування; хеджування; диверсифікація. Розглянуто оцінку ефективності діяльності страхової компанії з застосуванням показників EVA та RAROC, які дають змогу оцінити фінансовий стан компанії та ефективне управління нею чи її підрозділом. Розглянуто застосування стрес-тестування та окремих заходів зниження фінансового ризику для дієвого управління ризиками страхової компанії.

Ключові слова: ризик; страхова компанія; ризик-менеджмент; фінансовий ризик.
JEL Classification: G 22; D 61; D 70; L 19.

Н. А. Дорошенко, Д. М. Загорская, Суй И
Харьковский национальный университет имени В. Н. Каразина
пл. Свободы, 4, г. Харьков, 61022, Украина
E-mail: ec-science@karazin.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6652-710X>

**РИСКИ СТРАХОВОЙ КОМПАНИИ:
КЛАССИФИКАЦИЯ И МЕТОДЫ АНАЛИЗА**

Целью статьи стала разработка классификации рисков страховой компании, выявление недостатков и преимуществ существующих методов анализа рисков и мероприятий по снижению рисков страховых компаний. Представленная в статье сравнительная характеристика методов анализа рисков страховой компании, по мнению авторов статьи, имеет достаточно условный характер, поскольку идентификация рисков может проводиться с использованием методов и технологий анализа и оценки всех видов рисков, и наоборот. Анализ исследований украинских и зарубежных авторов показал о наличии значительного количества классификационных признаков и видов рисков и об отсутствии единой общепризнанной классификации рисков, что, по нашему мнению, связано с несистемностью понятийного аппарата теории рисков и широким разнообразием их проявлений в практической деятельности предприятий. Поэтому

выяснено дефиницію «риск» і отмечено, что современная концепция управления операционной деятельностью в страховой компании опирается на методику ее операционных бизнес-процессов: заключение и сопровождение договоров страхования, андеррайтинга, перестрахования и урегулирования убытков. Предложена классификация рисков страховой компании и логические связи групп общих и специфических рисков, объединив их в 4 вида: риск случайной опасности, финансовый риск, операционный риск – вероятность возникновения убытков из-за некорректной работы персонала, внутренних систем или под влиянием внешних факторов и стратегический риск. Проведено сравнение некоторых из наиболее используемых на практике в украинских и зарубежных страховых организациях методов анализа рисков, с указанием достоинств и недостатков каждого. Определено, что для снижения финансового риска в страховании в основном применяются такие меры, как резервирование; хеджирование, диверсификация. Рассмотрены оценки эффективности деятельности страховой компании с применением показателей EVA и RAROC, которые позволяют оценить финансовое состояние компании и эффективное управление ею или ее подразделением. Рассмотрено применение стресс-тестирования и отдельных мер снижения финансового риска для эффективного управления рисками страховой компании.

Ключевые слова: риск; страховая компания; риск-менеджмент; финансовый риск.

JEL Classification: G 22; D 61; D 70; L 19.

Nadiya Doroshenko, Darya Zagorska, Sui I

V.N. Karazin Kharkiv National University

4 Svobody Sq., 61022, Kharkiv, Ukraine

E-mail: ec-science@karazin.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6652-710X>

RISKS OF THE INSURANCE COMPANY: CLASSIFICATION AND METHODS OF ANALYSIS

The purpose of the article was to develop a risk classification of the insurance company, identify the shortcomings and advantages of existing methods of risk analysis and measures to reduce the risks of insurance companies. Group presented risk assessment methods is, according to the author, rather conditional, because risk identification can be carried out using techniques and technologies analysis and evaluation of all types of risks, and vice versa. An analysis of the studies of Ukrainian and foreign authors showed that there are a large number of classification features and types of risks and the absence of a single universally accepted classification of risks, which in our opinion, the author is associated with the unsystematic conceptual apparatus of the theory of risks and a wide variety of their manifestations in the practical activities of enterprises. Therefore, the definition of "risk" is clarified and it is emphasized that the modern concept of management of operating activities in an insurance company relies on the methodology of its operating business processes: the conclusion and maintenance of insurance contracts, underwriting, reinsurance and settlement of losses. The classification of risks of the insurance company and the logical connections of groups of general and specific risks is proposed, combining them into 4 types: risk of accidental risk (accidental and dangerous events), financial risk, operational risk - probability of occurrence of losses due to incorrect work of personnel, internal systems or under the influence of external factors and strategic risk. Considered is the estimation of the efficiency of the insurance company with the use of EVA and RAROC indicators, which allow to assess the financial position of the company and its effective management, or its subdivision. Considered is the application of stress testing and individual measures to reduce financial risk for effective insurance of risks of an insurance company.

Keywords: risk; Insurance Company; risk management; financial risk.

JEL Classification: G 22; D 61; D 70; L 19.

Постановка проблеми. Світова фінансова криза негативно вплинула на більшість компаній, що викликало збільшення числа банкрутств. У сформованій ситуації кожній компанії необхідно постійно проводити моніторинг своєї діяльності для своєчасного виявлення ризиків. Особливо це важливо для страхових компаній, оскільки сьогодні вони працюють в умовах зростаючого попиту на свої послуги і одночасно в умовах досить жорсткої конкурентної боротьби. Розгортаючи нові проекти та пропонуючи клієнтам нові послуги, компаніям життєво необхідно постійно відслідковувати ступінь економічної ефективності своєї діяльності, контролюючи ризики. При цьому функціонування страхових компаній має свої специфічні особливості, які потрібно враховувати при здійсненні моніторингу.

В даний час не існує будь-яких стандартів ризик-менеджменту, внаслідок чого його розвиток в страхових компаніях проходить повільно. Якщо розглядати середні і невеликі компанії, то можна з впевненістю сказати, що вони не мають спеціальних підрозділів для управління ризиками. Вони лише оцінюють ризики виникнення збитків, тобто розглядають варіанти можливої збитковості. При цьому рішення часто приймаються тільки на основі

міркувань власників без будь-якої оцінки ризиків, або ж функцію ризик-менеджерів виконують андеррайтери. Лише у небагатьох компаній є окремий документ, в якому прописані основні підходи до управління ризиками і існуюча в компанії організаційна система ризик-менеджменту. Тобто створенням повноцінних систем ризик-менеджменту займаються тільки великі страхові компанії, а без ефективної системи управління ризиками практично неможливо їх знизити та забезпечити надійність і фінансову стійкість страхової компанії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження ризику та пошук сутності та визначення поняття «ризик» постійно здійснювалося науковцями (Корват, 2008), (Костриченко та ін., 2017), (Єпіфанов та ін., 2012). Ризик страхової компанії, як зазначає Жабинець О. Й., необхідно розглядати з двох позицій: ризик страховика як суб'єкта підприємницької діяльності та ризик страховика як фінансової установи (Жабинець, 2013, с. 39). Такої ж думки дотримується і Олешко Н. В., який визначає, що страховики мають подвійне навантаження, оскільки власних ризиків, як і будь-який суб'єкт господарювання, страхові компанії перебирають на себе ще й додаткові ризики інших юридичних, чи фізичних осіб в силу специфіки своєї діяльності (Олешко, 2016). Якщо Шірінян Л. В. визначає ризик як «...імовірність будь-якої події, яка носить об'єктивний характер і настання якої може призвести до збитків або до отримання прибутку» (Шірінян, 2014, с. 115), то Сокиринська І. Г. доповнює і уточнює, що «...це не тільки вартісне вираження ймовірності події, яка призводить до витрат або недоотримання доходів порівняно з планом, прогнозом, проектом, програмою, а й можливість відхилення від цілей, заради яких приймалося рішення» (Сокиринська та ін., 2016, с. 199), Говорушко Т. А. та Стецюк В. М. наголошують, що «...ризик породжується невизначеністю і конфліктністю, які існують незалежно від того, усвідомлюємо ми їх чи ні, враховують його особи, які приймають рішення, чи ні» (Говорушко та ін., 2012, с. 54). Щодо класифікації ризиків страхових компаній, то більшість науковців акцентують свою увагу на фінансових (Пікус, 2006), (Сороківська, 2009), інвестиційних (Козьменко, 2012), портфельних (Баранов, 2009), катастрофічних (Пахненко, 2011) ризиках тощо. Водночас під фінансовими ризиками страхових компаній різні науковці розуміють різні ризики. Пікус Р. В., аналізуючи різноманітні підходи до класифікації ризиків у страховій діяльності, пропонує власну класифікацію фінансових ризиків страхових компаній за предметом діяльності, до яких відносить ті ризики, які інші вважають страховими, а не фінансовими. Сороківська М. В. пропонує дворівневу структуру фінансових ризиків страхових компаній, зокрема за видами діяльності (Сороківська, 2009, с. 262–263). Єрмошенко А. М. виокремлює такі групи ризиків, що впливають на діяльність страхових компаній: індивідуальні, систематичні та системні (Єрмошенко, 2009, с. 208–211). Підхід, викладений в роботах Т. Мака (Мак, 2008), на наш погляд, найбільш повно описує ризики, яким піддається портфель страховика безпосередньо – так звані технічні ризики. Крім якісного опису, автор також пропонує їх кількісний вимір, що істотно збільшує практичну значимість даної класифікації.

Враховуючи достатню кількість публікацій з розглянутої проблематики, виявлено, що відсутня єдина класифікація ризиків страхової компанії. Окрім того, потребує подальшого дослідження система методів аналізу ризиків страхової компанії.

Метою дослідження є розробка системи класифікації ризиків страхової компанії, виявлення недоліків і переваг існуючих методів аналізу ризиків та заходів по зниженню ризиків страхових компаній.

Основні результати дослідження. Будь-яка підприємницька діяльність в тій чи іншій мірі пов'язана з ризиками, однак, надмірний рівень ризиків при певних економічних умовах може створити загрозу не тільки неотримання прибутку, а й поставити під сумнів існування компанії в цілому. Ризики завжди супроводжували діяльність людини і всі аспекти його життя, тільки фінансові ризики виникли значно пізніше, проте, в ХХІ столітті саме вони починають відігравати вирішальну роль у діяльності більшості суб'єктів економіки.

Аналіз досліджень українських та зарубіжних авторів свідчить про наявність значної кількості класифікаційних ознак і видів ризиків і про відсутність єдиної загально визнаної класифікації ризиків, що, на нашу думку, пов'язано з несистемністю понятійного апарату теорії ризиків і широким розмаїттям їх проявів в практичній діяльності підприємств. Тому в першу чергу з'ясуємо дефініцію «ризик» і наголосимо на тому, що сучасна концепція управління операційною діяльністю в страховій компанії опирається на методику її операційних бізнес-процесів: укладання та супроводження договорів страхування, андеррайтингу, перестраховування

та врегулювання збитків. Операційні бізнес-процеси страхової компанії можна охарактеризувати по шарах бізнес-архітектури наступним чином:

1) операційні бізнес-процеси фронт-офісу страхової компанії (фронт-офіс – загальне найменування підрозділів страхової компанії, що займаються продажем страхових продуктів, в тому числі, філії, представництва, агентства):

- продаж страхових продуктів – укладання договорів страхування зі страхувальником;
- супровід договорів страхування – укладання додаткових угод, зміна умов страхування, пролонгація і т.п.;

2) операційні бізнес-процеси мідл-офісу страхової компанії (мідл-офіс – загальне найменування підрозділів страхової компанії, що забезпечують підтримку операційної страхової діяльності).

Термін «ризик» походить від грецьких слів *risikon*, *risa* – «круча», «скеля», деякі вважають, що дана категорія походить від латинського терміна «*resesum*», який в перекладі значить «небезпека». У німецькій мові *risiko* означає «небезпека», «загроза», *risicare* – «лавирувати між скель», у французькій *risque* – «загроза», «ризувати» (буквально – «об'їжджати круглу скелю»). В окремих роботах вказується на те, що слово «ризик» має іспано-португальське походження і означає – «підводна скеля». У закордонних словниках для позначення категорії «ризик» використовуються співзвучні слова: в англійській мові – *risk*, в італійській – *rischio* тощо.

На законодавчому рівні в Україні зустрічаємо визначення поняття «ризик», але щодо ризику страхової компанії, досліджуючи законодавство, яке регулює страхову діяльність, виявили, що поняття «ризик страховика (страхової компанії)» взагалі немає, існує лише визначення «страховий ризик» – подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ймовірність та випадковість настання. Тобто, подано лише один ризик страховика (страхової компанії) – ризик процесу страхування. Проте, у страховика (страхової компанії), діяльність якого, як зазначалося вище, полягає не тільки в страхуванні, може виникати низка інших ризиків, зокрема, інвестиційний, фінансовий тощо.

У міжнародній практиці були розроблені документи, присвячені методології управління ризиками, що виникають у кожного суб'єкта господарської діяльності, в тому числі і інститутів фінансового сектора, таких, наприклад, як страхові організації. Дані документи умовно можна розділити на дві групи. Одна з них присвячена загальним ризикам суб'єктів економічної діяльності, інша – ризикам компанії конкретної спеціалізації, наприклад, банкам, страховим організаціям, інвестиційним фондам. Специфічні ризики конкретизуються в рамках загальних відповідно до особливостей діяльності окремих суб'єктів. *Solvency II* – підхід, що ґрунтується на оцінці ризику, Директиви якого визначають встановлення єдиної системи нормативно-правового регулювання в рамках ЄС для забезпечення захисту страхувальників шляхом створення однакових стандартів управління ризиками та забезпечення достатності капіталу (Директива, 2009). Поняття ризику відповідно до *Solvency II* визначається як зміна вартості позитивна чи негативна у зв'язку з відхиленням від очікуваного значення.

Визначення видів ризиків є необхідним при побудові системи ризик-менеджменту в організації, оскільки від вибору переліку ризиків, найбільш релевантних бізнесу компанії, буде залежати ефективність її управління. На наш погляд, найбільш повну та розгорнуту класифікацію ризиків підприємства та врахування груп факторів їх виникнення надано Тюленєвою Ю. В. (Тюленєва, 2010, с. 6). Дана класифікація не лише перераховує і системно впорядковує наявні ризики підприємства, але й дає можливість підприємству не упустити окремі їх різновиди під час визначення портфеля ризиків та полегшення процесу ідентифікації, чого не вистачає щодо ризиків, які є об'єктом управління в страхових компаніях.

Підходи, що описують загальні ризики, не вказують способи їх кількісної оцінки, що знижує практичну значимість. Позиції, що характеризують специфічні ризики, відображають методи управління, але фокусуються на окремих джерелах ризику, що обумовлено пріоритетом досягнення пруденційних цілей. Специфічні ризики на відміну від загальних конкретним чином прив'язані до тих чи інших бізнес-процесів організації, окремі складові ризиків описані відповідно до ключових аспектів їх діяльності. На наш погляд, специфічні ризики конкретизують основні аспекти загальних ризиків.

Ми пропонуємо класифікацію ризиків страхової компанії та логічні зв'язки груп загальних та специфічних ризиків, об'єднавши їх в 4 види, що можна представити наступною схемою.

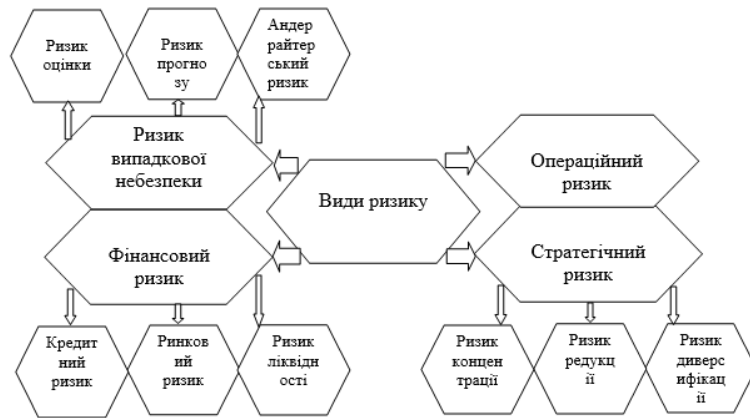

Рисунок 1. Класифікація ризиків страхової компанії.
Джерело: складено авторами.

Класифікація ризиків страхової компанії:

1. Ризик випадкової небезпеки (випадкові і небезпечні події):
  - а) ризик оцінки - ймовірність помилки оцінки основних математичних величин, що характеризують страховий портфель;
  - б) ризик прогнозу - ймовірність зміни прогнозних величин (вагомого відхилення від прийнятої похибки або певного стандартного відхилення);
  - в) андеррайтерський ризик - ймовірність виникнення збитків через збільшення відповідальності страховика з огляду на антиселекції ризиків.
2. Фінансовий ризик:
  - а) кредитний ризик - ймовірність виникнення збитків через негативні зміни фінансової ситуації, пов'язаних зі зміною процентної ставки за цінними паперами страховика, фінансовим станом контрагентів та інших дебіторів;
  - б) ринковий ризик - ймовірність виникнення збитків через негативні зміни фінансової ситуації, безпосередньо або побічно пов'язаних з флуктуацією вартості і волатильності активів, зобов'язань і фінансових інструментів;
  - в) ризик ліквідності - ймовірність тимчасової нездатності конвертації активів з інвестиційних в облігаційні з огляду на різке падіння їх вартості.
3. Операційний ризик - ймовірність виникнення збитків через некоректну роботу персоналу, внутрішніх систем або під впливом зовнішніх факторів.
4. Стратегічний ризик:
  - а) ризик концентрації - ймовірність потенційних втрат через збільшення кількості загроз або поєднання діяльності страховика і перестраховика;
  - б) ризик редукації - ймовірність відсутності можливості передачі надлишкового ризику;
  - в) ризик диверсифікації - ймовірність виникнення збитків через інертність портфеля і відсутність можливості проведення оперативних заходів по його збалансуванню.

Для страхування оцінка фінансових ризиків має високу ступінь актуальності, оскільки вона дозволяє організації своєчасно виявити можливість появи умов, здатних привести до негативних наслідків і невиконання прийнятих зобов'язань перед страхувальниками, а також розробити найбільш ефективну модель прийняття управлінських рішень. Звідси впливає необхідність ризик-менеджменту – системи виявлення, оцінки та управління ризиками, що сприяє підприємству підтримувати свою стійкість і платоспроможність.

На сьогоднішній день страхові компанії в основному застосовують Value at Risk (VaR) – систему оцінки фінансових ризиків, яка відображає втрати протягом певного періоду, які не будуть перевищені із заданою вірогідністю. При цьому потрібно зазначити, що цей метод оцінки ризиків досить складно застосовувати до страхових компаній.

Один з методів аналізу, що дозволяє оцінити одночасний вплив ризиків на діяльність страхової компанії в разі настання ймовірної події – сценарний аналіз. Оцінити безпосередній вплив на портфель страховика змін певного фактора ризику допомагає аналіз чутливості,

результати якого носять в основному короткостроковий характер. Через відносну простоту і наочність модель більш прийнятна з метою регулярного моніторингу, оскільки вона не розглядає вплив кризових умов або ж коли впливають кілька факторів.

Потрібно відзначити, що на сьогоднішній день стрес-тестування широко застосовуються за кордоном і закріплене на законодавчому рівні в Україні (Розпорядження Нацкомфінпослуг, 2014). Стрес-тестування, як спосіб оцінки фінансового стану страхової компанії і її ризиків актуальне для страхових організацій і дає їм:

- можливість виявлення слабких місць існуючої бізнес-моделі;
- поліпшення корпоративного управління;
- розвиток необхідної стратегії попередження і пом'якшення ризиків;
- моніторинг адекватності резервів.

У той же час у стрес-тестування є деякі недоліки:

- моделювання нескінченного числа сценаріїв;
- комбінації ризиків можуть не поєднуватися на практиці;
- сценарії статичні, часовий лаг після кризових явищ може не враховуватися.

Стрес-тестування, як метод управління ризиками, доцільно використовувати в страховій компанії для визначення малоімовірних ризиків чи подій на фінансовий стан, але допомагає виявити розмір збитків за такими ризиками чи подіями та оцінити чи взмозі буде компанія покрити їх за рахунок власних коштів.

Проте, стрес-тестування може бути дієвим механізмом управління ризиками страхових компаній. Крім того, в даний час існують інноваційні методи ризик-менеджменту, які полягають в застосуванні показників EVA і RAROC (Приказюк та ін., 2017).

Показники EVA і RAROC є важливими у оцінці фінансового ризик-менеджменту для страхових компаній.

Показник EVA (економічна додана вартість) – це фінансовий показник, який виражає економічну додану вартість або прибуток страхової компанії за певний проміжок часу, а також може використовуватись для визначення ринкової вартості компанії, філії, підрозділу чи агентства, й ефективної діяльності компанії чи підрозділу. Цей показник дає можливість оцінки діяльності страхової компанії та її управлінських рішень, бо збільшення показника свідчить про збільшення вартості компанії, а отже її прибуткову діяльність, й може використовуватись для розробки системи ризик-менеджменту для довгострокової діяльності компанії.

Показник RAROC (скорегована на ризик рентабельність капіталу) – це фінансовий показник, який показує частку чистого прибутку, котрий було отримано понад очікуваного розміру прибутку акціонерами компанії, а також дає можливість провести аналіз ефективності діяльності або управління страхової компанії. Цей показник дає змогу оцінити дохідність компанії чи її частини за окремий проміжок часу, але якщо використовувати даний коефіцієнт на прогнозні дані, то він може показати не зовсім коректну картину дохідності компанії чи її частини. Тому доцільно використовувати даний показник для розрахунку дохідності за наявних даних фінансової діяльності та аналізу фінансових витрат за ризиками компанії.

Нижче проведено порівняння деяких з найбільш використовуваних на практиці в українських і зарубіжних страхових організаціях методів аналізу ризиків, із зазначенням достоїнств і недоліків кожного (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика методів аналізу ризиків страхової компанії

Метод	Переваги	Недоліки
Аналіз чутливості	можливість оцінки впливу певного фактора на кінцевий результат; графічна наочність; простота розрахунків	розгляд зміни кожного фактора ізольовано, тоді як на практиці фактори в різному ступені корелюються
Дерево рішень	аналіз різних варіантів розвитку подій; добре застосовується в ситуаціях, коли прийняті рішення залежать від рішень, прийнятих раніше	обмеження числа варіантів розвитку; складність визначення ймовірностей
Метод сценаріїв	можливість врахування впливу комплексу факторів; отримання інформації про можливі відхилення	складність; висока ступінь суб'єктивізму
Метод Монте-Карло	можливість врахування різних варіантів розвитку подій; кореляція з іншими економіко-статистичними методами	складність через застосування спеціального програмного забезпечення

Джерело: складено авторами

Для зниження фінансового ризику в страхуванні в основному застосовуються такі заходи:

- резервування фінансових коштів при негативних змінах в діяльності страхової компанії;
- лімітування операцій;
- хеджування фінансового ризику;
- диверсифікація фінансового ризику (проявляється у вигляді розподілу коштів між різними активами, у яких слабо корельовані показники ціни або прибутковості, іншими словами, цей захід передбачає зменшення гранично можливих втрат по одній події, але і тягне одночасне зростання нових видів ризику, які потребують контролю).

Висновки. Таким чином, найбільш адаптованими з точки зору реалізації ризик-менеджменту є підходи, присвячені специфічним ризикам. В них відображена не тільки класифікація ризиків і методи управління ними, але і методи вимірювання. Недоліком класифікацій, присвячених ризикам з точки зору організації процесів управління страховою компанією є те, що вони не відображають повного переліку небезпек, які загрожують різним сегментам бізнесу, фокусуючись лише на його окремих частинах. Дана обставина пояснюється пріоритетом пруденційних цілей при реалізації ризик-менеджменту відповідно до описаних класифікаційних груп перед управлінськими цілями. А для системного управління необхідно враховувати комплексний вплив всіх загроз і обґрунтовано визначати ймовірність їх виникнення, вплив на бізнес компанії і надійність функціонування всієї системи страхування в цілому.

Незважаючи на наявність на сьогоднішній день систем ризик-менеджменту, все ж вони не забезпечують повною мірою ефективний захист страховика від різного виду фінансових загроз. На ринку страхування не встановлено істотно необхідних певних стандартів ризик-менеджменту для страховиків, через що і його розвиток протікає дуже повільно.

Література

1. Корват О.В. Ризики діяльності страховика [Електронний ресурс] / О.В. Корват; Харківський Держ. техн. ун-т буд-ва та архітектури – Х 2008. – 20 с. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/>
2. Костриченко В.М. Економічний ризик та методи його вимірювання: конспект лекцій [Електронний ресурс] / В.М. Костриченко, Ю.В. Красовська, В.Р. Красовський; Київ. нац. екон. ун-т. – К., 2017. – Режим доступу: <http://in1.com.ua/book/12607/9927>.
3. Управління ризиками банків: монографія у 2 томах. Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій / [А.О. Єпіфанов, Т.А. Васильєва, С.М. Козьменко та ін.] / за ред. д-ра екон. наук, проф. А.О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т.А. Васильєвої. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. – 283 с.
4. Жабинець О.Й. Проблема класифікації ризиків страхових компаній: наукові підходи і законодавчі ініціативи в умовах євроінтеграції // Науковий вісник ЛДУМВС № 2. – 2013. – с. 38-46.
5. Олешко Н.В. Управління достатністю капіталу страхових компаній. / Олешко Наталія Сергіївна - Дис. на здобуття наук.ступ.канд.економ.наук. Спеціальність 08.00.08-гроші, фінанси і кредит.-2016. 391с.
6. Шірінян Л.В. Страховий менеджмент [Електронний ресурс]: конспект лекцій для студентів спеціальності 7.03050801, 8.03050801 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання / Л. В. Шірінян. – К.: НУХТ, 2014. – 143 с. – Режим доступу: <http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/48.36.pdf>
7. Сокиринська І. Г. Страховий менеджмент. Навчальний посібник. / І.Г. Сокиринська, Т.О. Журавльова, І.Г. Аберніхіна – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 293 с.
8. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку. монографія/ Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк, О.Ю. Толстенко- К.: «Центр учбової літератури», 2012.-168с.
9. Пікус Р.В. Класифікація фінансових ризиків страхових компаній – основа ефективного ризик-менеджменту / Р.В. Пікус // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Серія: Економіка. – 2006. – № 81–82. – С. 108–112.
10. Сороківська М.В. Управління фінансовими ризиками страхових компаній: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Сороківська Марія Василівна; НАН України, Ін-т регіон. дослідж. - Л., 2009. – 230 с.
11. Козьменко О.В. Структуризація інвестиційних ризиків страхових компаній / О.В. Козьменко, В.В. Роєнко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_gum/VUABS/2012_2/33_04_01.pdf
12. Баранов А. Л. Управління страховим портфелем / А. Л. Баранов // Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. – К.: ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». – 2009. – 24 с.
13. Пахненко О.М. Управління катастрофічними страховими ризиками при формуванні конвергентної моделі фінансового ринку / О.М. Пахненко // Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. – Суми: ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України». – 2011. – 21 с.

14. Сороківська М.В. Класифікація фінансових ризиків страхових компаній / М.В. Сороківська // Науковий вісник НЛТУ України: збірник науково-технічних праць. – Львів: НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.2. – С. 261–265
15. Єрмошенко А.М. Ризики діяльності страховиків і шляхи їх зменшення / А. М. Єрмошенко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 6 (96). – С. 207–215.
16. Томас Мак. Математика ризикового страхування. М.: Олимп-Бизнес, 2008. 418 с.
17. Директива 2009/138/ЄС Solvency II Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ufu.org.ua/files/zakon/EU/Solvency%20II_ukr.doc.
18. Тюленева Ю.В. Механізм управління ризиками підприємства. – Автореф. Дис. на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», Київ, 2010. – 22 с.
19. Про затвердження Вимог щодо регулярного проведення стрес-тестування страховиками та розкриття інформації щодо ключових ризиків та результатів проведених стрес-тестів: розпорядження Нацкомфінпослуг № 484 від 13.02.2014.
20. Приказюк Н. В. Теоретичне упорядкування методів та інструментів фінансового ризик-менеджменту страхових компаній / Н. В. Приказюк, Л. О. Білокін // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О.В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2017. – Том 27. – № 1. – С. 139-149.

References

1. Korvat O.V. (2008). Risks of the Insurer's Activity. Kharkiv State tech Un-t of construction and architecture. Retrieved from <http://repository.hneu.edu.ua/>
2. Kostrichko V.M. (2017). Economic risk and methods of its measurement: a summary of lectures. Kiev. nats econ un. Retrieved from: <http://in1.com.ua/book/12607/9927>.
3. Yepifanov A.O., Vasiliev T.A., Kozmenko S.M. et al. (2012). Management of bank risks: monograph in 2 volumes. Sumy: DBS «UABS NBU».
4. Zhabinets O.Y. (2013). Problem of classification of risks of insurance companies: scientific approaches and legislative initiatives in the conditions of European integration. Scientific Bulletin of LSUMVS, 2, 38-46.
5. Oleshko N.V. (2016). Managing the capital adequacy of insurance companies.
6. Shirinyan L.V. (2014). Insurance Management: A summary of lectures for students of the specialty 7.03050801, 8.03050801 «Finance and Credit» for full-time and part-time studies. Retrieved from <http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/48.36.pdf>
7. Sokirinska I. G. (2016). Insurance Management. Training manual. Dnipropetrovsk: Thresholds.
8. Govorushko T. A. (2012). Management of the financial activity of the insurance company in order to ensure its effective development. Kyiv: «Center for Educational Literature».
9. Pikus R.V. (2006). Classification of financial risks of insurance companies - the basis of effective risk management. Bulletin of the Taras Shevchenko National University of Kyiv. Series: Economics, 81-82, 108-112.
10. Sorokivska M.V. (2009). Management of financial risks of insurance companies. National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of the Region. Lviv.
11. Kozmenko O.V. (2012). Structuring the investment risks of insurance companies. Retrieved from http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_gum/VUABS/2012_2/33_04_01.pdf
12. Baranov A.L. (2009). Management of the insurance portfolio. Kiev: DIVNZ «Vadym Hetman Kyiv National Economic University».
13. Pakhnenko O.M. (2011). Managing catastrophic insurance risks in the formation of a convergent financial market model. Sumy: DNEB «Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine».
14. Sorokivska M.V. (2009). Classification of financial risks of insurance companies. Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine: Collection of Scientific and Technical Works. Lviv: NLTU of Ukraine, 19.2., 261-265.
15. Yermoshenko A.M. (2009). Risks of insurers' activities and ways of their reduction Current problems of the economy, 6 (96), 207-215.
16. Tomas Mak. (2008). Mathematics of risk insurance. Moscow: Olympus Business.
17. Directive 2009/138 / EC Solvency II of the European Parliament and the Council of November 25, 2009. (2009). Retrieved from: http://ufu.org.ua/files/zakon/EU/Solvency%20II_eng.doc.
18. Tyulenieva Yu.V. (2010). The mechanism of enterprise risk management. National Technical University of Ukraine. Kyiv: Polytechnic Institute.
19. On Approval of Requirements Regarding Regular Execution of Stress Testing by Insurers and Disclosure of Information on Key Risks and Results of Executed Stress Tests (2014). Disposal of Natsomfinsion Commission, 484, February 13, 2014.
20. Pirkazyuk N.V. (2017). Theoretical ordering of methods and tools of financial risk management of insurance companies. Ternopil National Economic University. Ternopil: Publishing and Printing Center of Ternopil National Economic University «Economic Thought», 27, 1, 139-149.